

Innehållet i veckans Nyhetsbrev

- ESRS' XXIII kongress inbjuder till presentation av "papers" – 38 arbetsgrupper har godkänts
 - Invandringen allt viktigare i Sveriges gles- och landsbygder – Glesbygdsverkets årsbok har utkommit
 - "Forskarnas eländeskatalog över landsbygden" – krönika av svenska samhällsforskaren Ronny Svensson
 - Byaverksamheten fick "julgåva" – statsbidraget höjs
 - Businessjordbruket ny typ av jordbruk
 - Läs även detta: **Fiberförespråkare vill förena Svenskfinland till ett gemensamt optiskt fibernät* **Borgå vill satsa på moderna skärgårdsbyar* **Närpes störst till arealen, Storkyro mest finskspråkigt, Kaskö mest industridominerad – Österbotten i siffror 2008 har utkommit* **"Starkare tillsammans för framtida utmaningar" – Aktion Österbotten presenterar sig* **"Bra planering lönar sig alltid!" – kurs om grunderna i projektplanering*
-

ESRS' XXIII KONGRESS INBJUDER TILL PRESENTATION AV "PAPERS" – 38 ARBETSGRUPPER HAR GODKÄNTS

Den vetenskapliga kommittén för det europeiska landsbygdssociologiska förbundet ESRS (European Society for Rural Sociology) inbjuder till presentation av "papers" i någon av de 38 arbetsgrupper som godkänts inför den 23:e kongressen i Vasa 17-21.8.2009. Temat för kongressen är *Re-inventing the Rural: Between the Social and the Natural*. Arbetsgrupperna är samlade under fem övergripande rubriker: Mobilities and Stabilities in Rural Space (9 arbetsgrupper), The Rural Bites Back (7 arbetsgrupper), Animal Farm (5 arbetsgrupper), The Sciences of the Rural (9 arbetsgrupper) and Sustainable Ruralities (8 arbetsgrupper). Är du intresserad av att framlägga ett "paper" vid kongressen? Sänd då en kort sammanfattning eller abstract (ca 200 ord, men max 250 ord) till ledaren för den arbetsgruppen senast 28.2.2009. Temagrupperna med sina arbetsgrupper finns på adress <http://www.esrs2009.fi/abstracts.html>, där också kontaktuppgifter till koordinatörerna hittas. Den vetenskapliga kommittén tog emot 58 förslag till arbetsgrupper.

I en tid då det sker djupt- och långtgående förändringar på europeiska landsbygden, är det viktigt att landsbygdsforskningen är ansvarstagande, innovativ och kritisk. ESRS' arbete strävar efter att stöda och främja sådan forskning, samt försäkra sig om en bred spridning av forskning och diskussion om landsbygdens tillstånd och framtid. ESRS' nya webbsida (www.ruralsociology.eu), som gjorts av landsbygdsforskningen vid Åbo Akademi (ÅA) i Vasa i samarbete med ett vasaföretag, strävar efter att vara en del av den här processen. Hemsidan är organisationens huvudsakliga medel för att utbyta information. Uppgifter om landsbygdsforskningen vid ÅA i Vasa finns på <http://www.abo.fi/student/landsbygdsstudier>.

INVANDRINGEN ALLT VIKTIGARE I SVERIGES GLES- OCH LANDSBYGDER – GLESBYGDSVERKETS ÅRSBOK HAR UTKOMMIT

Sveriges gles- och landsbygder är attraktiva för invandrare från andra europeiska länder, och det är ofta själva *glesheten* som är attraktiv. I Glesbygdsverkets årsbok *Sveriges gles- och landsbygder 2008* åskådliggörs i kartform hur denna invandring har vuxit fram under de senaste åren. Sett till själva invandringen, är integreringen med Europa numera ett faktum för alla Sveriges kommuner. Enligt Wolfgang Pichler, utredare på Glesbygdsverket, står invandrare födda i ett ”gammalt” EU-land som Tyskland och Nederländerna i större utsträckning för det som kan betecknas som ”livsstilsinvandring”, medan invandrare från ”nya” EU-länder som Polen står för en arbetsmarknadsrelaterad invandring. Invandrare från de gamla länderna har sålunda redan blivit ett tillskott för många gles- och landsbygdskommuner. Men det är inte otänkbart att även invandrare från de nya EU-länderna börjar bosätta sig över hela landet. Andra ämnen som tas upp i boken, är bl.a. företagande, service och schablonbilder av glesbygdsbor. Några fakta ur årsboken visar, att fler skolor lades ned i gles- och landsbygder under det senaste året än året innan, att antalet små dagligvarubutiker fortsätter att minska i snabb takt medan stormarknaderna blir fler, att mellan åren 2001-2008 minskade antalet serviceställen för kassatjänster i hela landet med 64 procent – fler än 63000 personer har nu mer än 30 minuter till sitt närmaste serviceställe, samt att under år 2007 minskade antalet försäljningsställen för bensin och diesel med tre procent. I Glesbygdsverkets pressmeddelande (4.12) finns mer information, samt länkar till årsboken och skilda statistiksidor på adress <http://www.glesbygdsverket.se/site/Default.aspx?id=9981>.

”FORSKARNAS ELÄNDESKATALOG ÖVER LANDSBYGDEN” – KRÖNIKA AV SVENSKA SAMHÄLLSFORSKAREN RONNY SVENSSON

En stor del av de forskare i Sverige som är riktade på landsbygden och dess problem och möjligheter, tycks mer vara fascinerade av att proklamera landsbygdens skyndsamma död än dess möjligheter. Det här skriver samhällsforskaren med lokal analys av tidens stora frågor Ronny Svensson i sin krönika i Dalarnas Tidningar. För en tid sedan läste han boken *Ska hela Sverige leva?* och fann att merparten av forskarna på något sätt besvarade frågan om landsbygdens utveckling med att betona alla dess svårigheter. Vid Umeå universitet har kulturgeograferna under snart flera decennier ägnat sig åt att beskriva landsbygdens utveckling i mörka färger. Det enda man har kommit med som en ”lösning”, är förslaget om att fösa ihop befolkningen i enstaka större centralorter med viss service och överge resten av de glesa landskapen. Bristen på allsidiga perspektiv och alternativa långsiktiga scenarier är påfallande i en stor del av forskningen vid Sveriges högskolor och universitet. Svensson skriver att en hel del forskare med inriktning på landsbygden, ägnar sig åt att beskriva allt som går åt fel håll – service som tunnas ut, befolkning som minskar i antal och infrastruktur som inte fungerar. Men intresset för att arbeta tillsammans med landsbygdens många aktiva entreprenörer och kreativa krafter i övrigt i syfte att undanröja hinder, utveckla kommunikationer och arbetsmarknad och visa att nya servicelösningar kan stärka landsbygdens framtida utveckling, tycks vara i stort sett obefintligt. På den norska sidan om gränsen finns en helt annan kultur, som Svensson tycker man skall använda i Sverige. En forskning inriktad på att bekräfta det som alla redan vet, är inte särskilt intressant, utan befolkningen i bl.a. Dalarna behöver i stället stöd av progressiva forskare för att få en allsidig service, där exempelvis Internet skapar fler jobb, nya instrument som stärker småföretagen, ett ökat bostadsbyggande och en mer allsidig arbetsmarknad. ”En sådan forskning har vi väntat på i decennier. Samarbete över gränsen till Norge kan kanske ge oss nytt hopp!”, avslutar Ronny Svensson till sist i sin krönika (från 8.12) i nätupplagan Dalarnas Tidningar. Krönikan finns på webbadressen http://www.dt.se/opinion/kronikor_debatt/article379843.ece. Under

webbadressen http://www.formas.se/formas_templates/Page_4235.aspx finns info från förlaget Forskningsrådet Formas om pocketboken *Ska hela Sverige leva?*

BYAVERKSAMHETEN FICK ”JULGÅVA” – STATS BIDRAGET HÖJS

Byaverksamhetsvägvisarna Pentti Seutu, Pentti O. Perttuli, Juha Pohjonen, Kauno Perkiömäki och Silja Saveljeff, samt Byaverksamhet i Finland rf:s (SYTY:s) generalsekreterare Risto Matti Niemi och dess utvecklingschef Tuomas Peheentupa har uppvaktat (5.12) jord- och skogsbruksminister Sirkka-Liisa Anttila angående betydelsen av statsbidraget och dess höjning för byaverksamheten och byarnas utveckling i vårt land. Minister Anttila hade emellertid angenäma saker att berätta åt uppvaktarna, då riksdagens finansutskott just hade gjort ett förslag, att man i statsbudgeten anvisar 170000 euro till för den nationella utvecklingen av byaverksamheten för år 2009 (statsrådets ursprungliga förslag 530000 euro + tilläggsanslag 170000 euro = 700000 euro), ett förslag som Anttila värdesätter högt. Hon konstaterade också, att det alltid lönar sig att försöka höja statsbidraget. Ordföranden för jordbruksdelegationen vid finansutskottet, riksdagsledamot Eero Reijonen (centern), har uttalat sig i tidningen Maaseudun Tulevaisuus, om att det är viktigt att trygga och främja byaverksamheten just nu, då kommunsammanslagningarna minskar kommunerna och avlägsna byar är i fara att bli kommunernas randområden. Uppgifterna (på finska) finns på <http://www.kylatoiminta.fi/fi/maaseutuplus/body0=3754><http://www.kylatoiminta.fi/fi/maaseutuplus/body0=3754>. Se även en artikel i dagens (12.12) upplag av tidningen Landsbygdens Folk under webbadressen http://www.slc.fi/lf_nyhet.asp?id=2768.

BUSINESSJORDBRUKET NY TYP AV JORDBRUK

En ny typ av jordbruk håller på att uppstå ute i världen – businessjordbruket. Det är inte olja och andra ändliga resurser som är värdefulla framöver, utan de förnyelsebara resurserna. De stora businessjordbruken håller på att lägga miljontals hektar under sig runt om i världen för att investera i en framtida, garanterad livsmedelstillgång. Under de senaste åren har t.ex. sydkoreanska, statliga och privata, bolag skaffat sig över 2,3 miljoner hektar odlingsmark utomlands (ungefär lika mycket åkermark som finns i Finland), medan Kina skaffat över två miljoner hektar mark utomlands, mest i Filippinerna men också i Ryssland. I värsta fall kan det här bli någon form av ”kolonialism”. Mot bakgrund av den här utvecklingen är det viktigt att Europa har sin egen jordbrukspolitik. Vad gäller den basala livsmedelsproduktionen i framtiden, så kommer den att skötas nästan helt automatiskt. Massproduktion av livsmedel kommer att fortsätta på den globala scenen, men som en mottrend mot rationaliseringen kommer också matframställning av hög kvalitet i korta livsmedelkedjor att finnas. På det nationella planet kommer en stor del av jordbruksområdena att avfolkas, men inte på västkusten, på sin höjd i enskilda byar. Uppgifterna är från en artikel i dagens (12.12) tidning av Landsbygdens Folk, som baserar sig på landsbygdsprofessorn vid Åbo Akademi i Vasa Erland Eklunds föreläsning *Den österbottniska bonden år 2020* på ÖSP:s höstmöte.

LÄS ÄVEN DETTA

Fiberförespråkare vill förena Svenskfinland till ett gemensamt optiskt fibernät

En grupp aktiva fiberförespråkare från alla hörn i Svenskfinland strävar efter att förena Svenskfinland för ett gemensamt optiskt fibernät. Tanken är att finlandssvenskarna skall kunna ha kontakt med varandra på ett smärtfritt sätt via ett fungerande bredband, inklusive glesbygden. Men hela Västnyland ligger efter när det gäller användning och utveckling av optiska fibernät, medan man i Östnyland, Åboland och särskilt i Österbotten med privata krafter redan har byggt upp optiska fibernät, som visat sig fungera bra utan att kostnaderna för bredband skulle ha stigit. Fiberförespråkaren och bromarvbon Guy Källberg vill nu ta saken

i egna händer, eftersom bredbandskommunikationen blir allt sämre särskilt på glesbygden. Källberg samlade i tisdags (9.12) folk till föreningslokalen i Bromarf för att informera om möjligheterna med att utveckla ett optiskt fibernät. Han hoppas att man även i Bromarf och i omkringliggande trakter skall kunna utveckla ett fibernät med privata krafter (<http://svenska.yle.fi/nyheter/artikel.php?id=146271>). Läs även om planer på snabba Internetförbindelser i Loja under adress <http://svenska.yle.fi/nyheter/artikel.php?id=146260>.

Borgå vill satsa på moderna skärgårdsbyar

Målet med utvecklingsprojektet Modern Skärgårdsby i Borgå är att utveckla sättet man bygger på vid stränderna och samtidigt ta gamla byggtraditioner till heders igen. Borgå vill satsa på täta, moderna skärgårdsbyar, vilka sträcker sig ända till stranden i Essvik på Emsalö, Skavarböle, Bånholmen och Lindviken på Vessö, Karilasanden och Glosholmen i Onas. Genom projektet skall stadsplaneringsavdelningen definiera nya idéer och fastställa nya byggnadssätt för strandområden. I framtiden skall de här principerna kunna utnyttjas även inom andra områden och då vara ett alternativ till den traditionella planläggningen av stränder (<http://svenska.yle.fi/nyheter/artikel.php?id=146349>).

Närpes störst till arealen, Storkyro mest finskspråkigt, Kaskö mest industridominerad – Österbotten i siffror 2008 har utkommit

Närpes stad är 93 gånger större än staden Kaskö till arealstorlek (977,2 mot 10,5 kvadratkilometer), medan Storkyro kommun har mest finskspråkiga (98,9 procent) procentuellt sett. Den mest svenskspråkiga kommunen 31.12.2007 var Larsmo (92,8 procent) som passerat Korsnäs (92,0 procent). Industrin är dominerande i Kaskö sett till arbetsplatser. Hela 61,4 procent (år 2005) arbetade inom industrin där, vilket procentuellt var mest för en kommun i landskapet Österbotten. Mest arbetande inom primärnäringen hade Korsnäs kommun (28,9 procent). Den nyutkomna statistiköversikten *Österbotten i siffror 2008*, med uppgifter om bl.a. arealer, befolkning, sysselsättning, företagsverksamhet och ekonomi, finns på såväl svenska, finska som engelska. *Statistiköversikten finns på Österbottens förbunds webbsida under adressen http://www.obotnia.fi/medialibrary/data/Pohjanmaa_lukuina2008-%7Biellk-yvqyd-tjj8i%7D.pdf. Se även Österbottens förbunds Nyhetsposten ~ Uutisposti nr 13-2008 som kommer upp under webbadressen <http://www.obotnia.fi/> inom kort.*

”Starkare tillsammans för framtida utmaningar” – Aktion Österbotten presenterar sig

”Den österbottniska landsbygden är känd för sin sjudande företagsamhet och framåtanda. Många av oss sitter med briljanta idéer som vi kanske inte har resurser att förverkliga. Det är där Aktion Österbotten kommer in i bilden...” I ett färskt nyhetsbrev från Aktion Österbotten presenteras den nya föreningen och dess personal. Styrelseordföranden Ben-Erik Nedergård skriver i nyhetsbrevet bl.a. att: *”Det är nu som vi skall trygga framtida utvecklingsresurser. Det finns inget som säger att vi har ett Leader-program efter 2013 eller ett KAG-program efter 2011. Därför behöver vi försöka se in i framtiden. Det är med framförhållning som Aktion Österbotten skall trygga utvecklingen och resurserna för vårt område.”* Den tidigare ordföranden i Svenska Österbottens Byar Ulf Grindgårds skriver å sin sida bl.a. att: *”I den nya konstruktionen vi nu gått in för med att låta Studieförbundet i Österbotten rf och Svenska Österbottens Byar rf sammanflätas till Aktion Österbotten rf ser jag som en stor möjlighet till en ännu kraftigare satsning på lokalt utvecklingsarbete i hela landskapet.”* Namnet Aktion Österbotten rf tas i bruk 1.1.2009. Nyhetsbrevet (nr 4, december 2008) kan läsas under webbadressen <http://studieforamjandet.huset.fi/files/PDF/Nyhetsbrev%204.pdf>.

”Bra planering lönar sig alltid!” – kurs om grunderna i projektplanering

Om du är intresserad av att utveckla landsbygden genom projekt, gå då med i en intensiv svenskspråkig endagskurs 27.1.2009 i Vasa vid Österbottens TE-central. Kursen *Grunder i planering av landsbygdsprojekt* är till för den som inte känner till projektvärlden från tidigare eller som vill uppdatera sin information. Man tar upp grunderna för planering av projekt – inte paragrafer. Kursen, som är gratis förutom lunchen, arrangeras av landsbygdsnätverksenheten tillsammans med Österbottens TE-central och Leader aktionsgruppen. Seinäjoki yrkeshögskola genomför kursen, medan byaombudet Mia Aitokari från Östra Nylands Byar fungerar som utbildare. *Anmälan görs senast 20.1.2009 till Birgitta Antell vid Österbottens TE-central på tel. 010 602 8530 eller på e-mailadress birgitta.antell@te-centralen.fi. Se även adressen <http://www.te-keskus.fi/Public/?contentID=19527&nodeid=10530&area=7646>. Samma kurs ordnas på finska, *Maaseutuhankkeen suunnittelun perusteet*, 22.1.2009 i Karleby. På <http://www.te-keskus.fi/Public/?contentID=19484&nodeid=10530&area=7646> finns info och anmälningsuppgifter (anmälan senast 15.1.2009) med länkar till uppgifter om utbildningen.*

VAD HAR HÄNT?

Skriv ner några rader om vad som är på gång i er region eller organisation och som kan vara av allmänt intresse för alla!

Nyhetsbrevet utkommer en gång i veckan och sänds till Byaservice samarbetsgrupp, nyckelpersoner d.v.s. de som representerar Byaservice i olika centrala organ, projektledare som jobbar inom Byaservice, de lokala aktionsgrupperna, de regionala byaorganisationerna och till olika personer/organisationer med anknytning till landsbygdsutveckling. Alla som har något att informera om, skickar in sina bidrag till e-mailadress: kenneth.sundman@ssc.fi. Skriv mycket kort och undvik bilagor. Hänvisa hellre till webbsidor för mer info.

Nyhetsbrevet kan även läsas på Svensk Byaservice hemsida, www.bya.net. Vill du komma med på vår sändlista, sänd då mail till adressen kenneth.sundman@ssc.fi. Ifall någon inte vill ha Nyhetsbrevet i fortsättningen, meddela till samma e-mailadress ovan.
